

NIEUWSBRIEF 16

Vrienden van Park Darwin

www.vriendenvanParkDarwin.nl - Facebook: @vriendenvanParkDarwin

December 2019

Woord vooraf

Het jaar is bijna voorbij. In de tuin heerst de rust van de winter, de hekken zijn dicht, het werk ligt stil. Een goed moment voor een nieuwe nieuwsbrief – een lichtpuntje in deze donkere dagen. Er is weer veel te melden:

Voorzitter Sonja blikt terug op het afgelopen kwartaal, waarin nog steeds gedoe over het tuinhuis, maar waarin ook een nieuw bestuurslid aantrad. In deze nieuwsbrief stelt Joke zich voor.

Maartje beschrijft met trots het vele, zware tuinwerk dat in de herfst door de vrijwilligers werd verricht en schetst welke grote klussen er vanaf februari opgepakt zullen worden.

Van Jan weer een interview met een vrijwilliger en een verslag van de geslaagde vrijwilligersbijeenkomst in de Hortus. Jan vraagt bovendien aandacht voor een verpieterd deel van het Darwinpark: het rosarium.

Dit was het tweede hele kalenderjaar dat de Bloementuin werd onderhouden door de Vereniging Vrienden van Park Darwin. We leerden weer veel en het gaat steeds beter. Dat vinden we zelf maar dat horen we ook van anderen.

Het bestuur wenst iedereen een gezond en fijn tuinjaar 2020!

Winterstop

In december en januari ligt het tuinwerk stil. Op 1 februari openen we het tuinjaar met een bijeenkomst in het tuinhuis. Vanaf dat moment wordt er door vrijwilligers weer in de tuin gewerkt (altijd onder leiding van een tuincoördinator) op:

- maandag 09.00-12.30u
- woensdag 09.00-12.30u
- soms op zaterdag (wordt apart aangekondigd)

Meld je ook aan als vrijwilliger, we hebben je hulp hard nodig. Gereedschap is aanwezig, je kunt zo aan de slag!

Agenda 2020

Mini-tuincursussen van Maartje:

In rondwandelingen van ongeveer 1 uur bespreken we steeds het tuinwerk voor de komende periode. Vragen over planten in je eigen tuin zijn zeker ook welkom. We starten steeds om **11.00 uur** bij het tuinhek aan het Darwinplantsoen, je hoeft je niet van tevoren op te geven.

- * Zaterdag 7 maart – vroege voorjaar
- * Zaterdag 4 april – lente
- * Zaterdag 6 juni – zomer
- * Zaterdag 5 sept – herfst en winter

Zaterdag 18 april: nationale bijentelling

Dinsdag 21 april: alg. ledenvergadering

Zondag 28 juni: Open Dag

Zaterdag in juli: nationale vlindertelling

Zondag 20 sept: Boekettendag

ALLEEN VOOR VRIJWILLIGERS

Zaterdag 1 febr: start tuinjaar in tuinhuis

Donderdag 9 april: tuinexcursie 1

Donderdag 20 aug: tuinexcursie 2

Eind november: slotbijeenkomst Hortus

Openingstijden tuin

De tuin is tot 1 maart GESLOTEN voor publiek. Vanaf 1 maart is de tuin weer open van 9-17u; vanaf 1 april van 9-19u.

Van de voorzitter

door Sonja Vetter

De tuin in de herfst

Ons doel met de tuin is er een vier-seizoenen-tuin van te maken en dat begint steeds beter te lukken. Hadden we in oktober de bollenplantdagen, in november zijn de borderplantdagen ingevoerd. Met veel mensen is de border naast het tuinhuis voortvarend aangepakt en volgens plantschema eerst leeggeruimd en met planten weer gevuld. Ik kan bijna niet wachten tot het volgend jaar is en we de nieuwe border kunnen bekijken met het kleurenschema en plantkeuzes.

Het bestuur

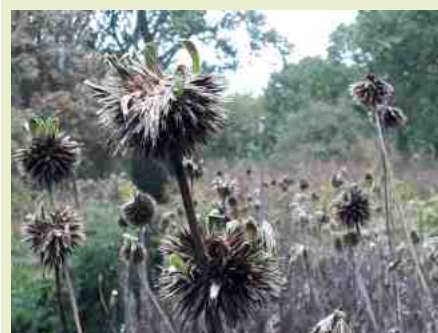
In de vorige nieuwsbrief hebben we vooral bestuursleden uitgeluid maar deze keer luiden we een aspirant bestuurslid in: Joke Jansen Schoonhoven wordt na de jaarvergadering onze nieuwe penningmeester. Jos gaat uit het bestuur maar blijft als assistent-coördinator en vrijwilliger zich met de tuin bezighouden. Een verrijking dus waar we heel blij mee zijn!

Het tuinhuis

De verwarming is geplaatst, nieuwe leidingen aangebracht en je zou bijna concluderen: we zijn klaar en kunnen officieel openen. Maar dat feest gaat niet door. De omgevingsvergunning wordt pas afgegeven op gezag van de inspecteur van Bouw- en Woningtoezicht wanneer het tuinhuis beter geïsoleerd en gefundeerd is. Dat betekent weer heel veel nieuwe werkzaamheden waaronder ook de vervanging van alle ramen door gelaagd glas. We krijgen nog te horen wanneer deze werkzaamheden zullen beginnen. Duurzaamheid is mooi en we zijn het er ook mee eens maar jammer dat deze zaken niet eerder bedacht zijn.

Activiteiten

De border heeft dus helemaal niet moeten wachten tot 2020 maar is nu al gereed gekomen. De tuin is twee keer vermeld geweest door Ivar Manuel, het deelraadcommissielid met Groen in zijn pakket, in De Echo. Beide keren was hij heel lovend over de tuin: niet alleen over het beheer maar ook over de biodiversiteit. We hebben de meest actieve vrijwilligers op 23 november ontvangen in de Hortus met koffie en een lunch. Een heel warme en gezellige bijeenkomst. De volgende dag wilden we dit dunnetjes overdoen in het tuinhuis met de iets minder actieven maar dit was geen succesidee. Afgezien dat er administratief niet alles klopte met de aanwezigheidsnotatie was het veel beter geweest om iedereen bij elkaar uit te nodigen. Het gaat tenslotte ook om het samenzijn en samen ergens voor staan: de Bloementuin van Darwin. Dat doen we volgend jaar dus anders.

Tuinontwikkelingen

door Maartje der Kinderen

'Het tuinjaar 2019 zit erop' en terugkijkend was het een fantastisch jaar in de tuin. We hebben de hele tijd hard gewerkt, maar de twee laatste maanden hebben we onszelf overtroffen. 1700 Bollen hadden we in no time in de grond, de aanvulling met voorjaarsbloeiende planten is gedaan en de laatste titanen klus, de renovatie van de asterborder naast het tuinhuis, is volbracht. Dat laatste was een inspirerende actie, in de geplande vier weken is het ons gelukt om alle onkruid weg te halen, de grond om te spitten, compost te verspreiden en de planten erin te zetten. En dat alles bij soms ronduit slecht weer, met modder in het haar waren we erg blij met het warme tuinhuis. De opkomst van de tuiniers was dan ook indrukwekkend, anders hadden we dit niet gered, hulde dus! Het ontwerp voor de border bevat naast asters, grassen en andere planten uit onze eigen tuin ook enkele soorten die we gezien hebben in de Vlinderhof in het Maximapark, een vleugje Piet Oudolf met Agastage 'Black Adder' en Echinacea pallida. In de herfst zal blijken of het gehannes met natte draadjes gekleurde wol, om de verschillende kleuren asters mee uit elkaar te houden, heeft gewerkt. Als het een wilde mengeling blijkt te zijn, wacht ons nog een verplaats klusje.

Het tuinproject voor het voorjaar wordt het vervangen van de vaste gaassteunen bij hoge planten achter in de borders. Veel van de oude palen waren verrot, die hebben we afgelopen jaar al weggehaald. We gaan nieuwe constructies timmeren en plaatsen, onder aanvoering van Jos. Dat moet helpen om het omvallen van planten later in het jaar te beperken.

Eigenlijk een vreemd idee 'het tuinseizoen is voorbij'. In de tuin gaan processen gewoon door, bladeren worden verteerd, zaden verspreid en een deel van de wilde vasteplanten groeien zonder vorst gewoon door. In de transparant geworden borders staan ze prominent, frisgroene planten van hondsdraf en kruipende boterbloem, smekend om gewied te worden door een winterharde tuinier. Je kunt in de verleiding komen om gewoon door te werken maar gelukkig is het guur genoeg, de kachel wint, voorlopig.

Twee maanden niet in de tuin is zo voorbij, dan begint het groeien en bloeien weer, iets om je op te verheugen!

Vrijwilliger aan het woord

Interview met Hannie Ploegmakers

door Jan Dijk

Hannie vertelt:

"Op de Open Dag vorig jaar meldde ik me aan. O zeker, ik had al wel zin om iets in een tuin te doen. Heb dat namelijk nooit gedaan. In de ECHO had ik over de Open Dag gelezen. Thuis heb ik een balkon dat ik goed bijhoud.

Woensdag is mijn werkdag. Ik houd van de wisseling der seizoenen in de tuin. Het werk is zo gevarieerd in de loop van het jaar. Fijn werken. Ik vind het prima om met anderen samen te werken, maar werk regelmatig daar waar anderen niet zo snel naar toe gaan. Daarom werk ik vaak alleen. Dan blijft er niks liggen.

Ik woon in de Dapperbuurt, maar die kleine tuintjes langs de Domselaerstraat ken ik niet. Daar kom ik eigenlijk nooit. Had nooit iets met tuinen te maken. Ook in mijn familie komen geen tuiniers voor of zo. Ik kom trouwens uit het zuiden. Verder ga ik niet zo vaak naar parken en tuinen. En naar het buitenland hoef ik al helemaal niet. Nederland is al prachtig. Vlak bij mijn woning zie ik mooie kunst, die een ander niet ziet. Bijvoorbeeld waar ik vaak wandel, achter het vroegere ziekenhuis, langs het spoor en elders in de buurt.

Ben ik door mijn vroegere werk in een archief meer iemand die in het verleden leeft? Volgens mij valt dat wel mee.

Verder hou ik van goede films in een mooie bioscoop. De wereld heeft zoveel te bieden."

'Kijk in je Wijk' op bezoek

Civic Amsterdam is een welzijnsorganisatie in Amsterdam-Oost die maatschappelijk werk en schuldhulpverlening in de buurt op zich neemt. Voor kwetsbare buurtbewoners in de Indische buurt en het Oostelijk Havengebied is er het buurtverkenning-programma 'Kijk in je Wijk', bedoeld om buurtbewoners vertrouwd(er) en bekend(er) te maken met de mogelijkheden in hun omgeving. In oktober kwam een groep van Kijk in je Wijk op bezoek in de Bloementuin van Darwin. Sonja en Maartje zorgden voor een warme ontvangst. De groep kreeg een rondleiding inclusief mini-tuincursus en daarna koffie en koek in het tuinhuis. De mensen vonden het prachtig. Wellicht zien we ze nog eens terug in de tuin...

Een pluim voor de tuin!

Ingezonden brief van Henny Hofman-Kuper, ontwerpster van het beplantingsplan van de Bloementuin (zie Nieuwsbrief 15):

"Met de prachtige en zonnige boekettendag nog vers in het geheugen, wil ik de vrijwilligers hartelijk danken voor al het werk dat hieraan is voorafgegaan. Het is zo bijzonder wanneer je als ontwerper in de veronderstelling leeft dat de bloementuin ter ziele is en opeens blijkt [met dank aan de studenten van Van Hall] dat daar toch nog een springlevende tuin in de Watergraafsmeer bestaat. Gestut en gesteund door een enthousiaste groep mensen. Overigens wel met dank ook aan Jan Steenmeier die daar door de gemeente nog net op tijd aan het onderhoud mocht bijdragen. Veel van mijn projecten in Amsterdam hebben het loodje gelegd. Groen is kwetsbaar in een hongerige stad. Ook daarom ben ik zo blij met jullie inzet. Hartelijk dank daarvoor!"

Vreemde groeisels

Deze herfst zagen we draadvormige groeisels in de Bloementuin, een paar centimeter lang en 1-2 mm breed. Zo iel dat je ze tussen de plantenresten makkelijk over het hoofd ziet. Maar Maartje kreeg ze in de gaten. Het bleken draadknotzwammen (*Macrotyphula juncea*) te zijn – toch een heel algemene soort.

Even voorstellen: Joke Jansen Schoonhoven

In maart dit jaar was mijn eerste maandag als vrijwilliger in de Darwintuin. Het was een afspraak met mezelf geweest voor "als ik met pensioen ga". Zalig vind ik het om onder de inspirerende leiding met elkaar te werken in deze bijzondere tuin. Nu ben ik gevraagd om ook bestuurlijk deze tuin de ondersteunen. Ik zal dit graag doen om dezelfde redenen: samen werken voor het behoud van deze mooie tuin. Woon sinds 1972 samen met mijn man in Amsterdam waarvan de laatste ruim 30 jaar in de Watergraafsmeer waar onze twee dochters een fijne – groene – jeugd hebben gehad. In een huis zonder tuin, maar met een fijn dakterras waar we genieten van de kruinen van de bomen in deze mooie buurt.

Mijn beroep: econome en werkzaam geweest in financiële management- en directiefuncties, met name in de zorg. Daarnaast penningmeester geweest in besturen. Het laatste in stichtingen waar ik op een of andere manier direct bij betrokken was. Net als nu bij de Darwintuin dus.

HAIKU
van Jan

Het is heel mooi weer
Op het nagenoeg volle terras
Staat de verwarming volop te gloeien
Weggevlucht

Vrijwilligers in het zonnetje

door Jan Dijk

Na een regenrijke periode was het bij uitzondering weer eens onbekommerd rustig weer. De jaarlijkse vrijwilligersdag in Hortus van de Vrienden van Park Darwin was dit jaar al in november – moest wel. Daarna nog werken – best een beetje lastig. Vanaf elf uur druppelden de vaste vrijwilligers, de openers en sluiters, en de bestuursleden de gezellige Laranjazaal binnen van de Amsterdamse Hortus. Toen iedereen eindelijk er was (je blijft zwerven in die Hortus) stak de voorzitter van wal. Allen werden uitbundig geprezen. En, zei ze, de tuin ziet er nog weer mooier uit dan vorig jaar. Dat hebben we toch echt ook te danken aan de deskundigheid van Maartje. Fantastisch wat jullie allemaal gedaan hebben. En lof is er allerwegen voor de tuin. Een speciaal woord was er voor Jos, de penningmeester; maar ook begeleider van de bouw van het prachtige tuinhuis. Hij heeft er ontzaglijk veel voor gedaan, meer dan men beseft, samen met Flip Bethe die er nu ook bij is, en verdiende een dankbaar applaus. Nu staat het tuinhuis er dan ook. Oersolide. De eerste storm heeft het doorstaan.

Nu gingen we de hier en daar nog groene tuin in. Persoonlijk vielen mij de goede teksten daar op. Over bamboe bijvoorbeeld. Pas als de bloem er is weet je wat voor type het is. Dat bloeit dan tegelijk in de hele wereld. Een raadsel. Moet je soms 100 jaar op wachten. Direct daarna sterft hij. Een van de aanwezigen kocht er laatst eentje. Ging onmiddellijk bloeien. Jammer... Een aantal mensen liep met Maartje mee. Ik was daar niet bij.

De lunch wachtte. Smakelijke broodjes. Brood uit het vuistje zei je vroeger. Daarna werden per vrijwilliger enveloppen met enige inhoud uitgereikt. En een persoonlijke brief. Iedereen kreeg in zekere zin aandacht van de voorzitter. Ik moet eerlijk zijn. Zelf was ik uitverkoren Sonja haar cadeau in een tas te mogen overhandigen met een speechje. Ze heeft een dagtaak aan haar voorzitterswerk. Steeds weer andere subsidievoorwaarden bijvoorbeeld. Soms vlucht ze naar Frankrijk. Tuinieren laat ze aan anderen over, had ze zelf al gezegd. De gemeente heeft meer geld beschikbaar voor de tuin dan voor een allang node gemist straatnaambord. Dat is een goede zaak en geeft de burger moed voor de toekomst. We maken de tuin steeds mooier.

Het rosarium van het Darwinpark

door Jan Dijk

Het Darwinpark kent een heus rosarium. Het is klein en bevindt zich aan de Hugo de Vrieslaankant. Er staan wat groene metalen bankjes en resten van twee ronde stenen fonteintjes met 3 andreaskruisen. De perkjes waren ooit rozenperkjes. Een paar jaar geleden zijn de rozen allemaal verwijderd: te duur in onderhoud. Nu groeien er heel andere plantjes en zit er gras tussen de stenen. Ga eens kijken. Van de zomer zag ik er mooie blauwe Kaukasische vergeet-me-nietjes (oftewel balkanvergeet-me-nietjes, *Brunnera macrophylla*). Verder oogt het niet fraai. Vroeger kon je er mooi en rustig zitten. Toen tuinontwerper Hans Warnau het Darwinpark ontwierp was dit rosarium bedacht voor bejaarden (naast een deel voor kinderen, voor opgroeiende jeugd, en een voor volwassenen: de huidige Bloementuin). En inderdaad, het was er goed toeven zolang er een fraai bronzen ruitersstandbeeld van de jonge Floyd DeWitt stond, nu een vooraanstaand Amerikaans beeldhouwer. Helaas, het raakte spoorloos ontvreemd (brons!) ten tijde van Stadsdeelraad Watergraafsmeer. Die was niet vermogend genoeg er iets voor terug te plaatsen of het opnieuw te laten gieten. Daardoor verkommerde het gebied volkomen. Een kopie van die ruiter is nog te bewonderen in het Gijsbrecht van Aemstelpark in Buitenveldert vlakbij de Buitenveldertselaan.

De laatste tijd wordt het rosarium weer redelijk onderhouden door gemeentelijk tuinman Chris Barendse over wie in Nieuwsbrief 13 ook al een verhaaltje stond ('Chris Barendse, de grote snoeier'). Maar er zijn bij de gemeente mensen die hier een mooie plek in zien voor een tijdelijke bouwlocatie, te gebruiken tijdens renovaties. Gedachten zijn vrij. Soms zit er wel eens iemand op een van de banken daar. Maar je kunt beter even doorlopen naar het volgende deel van het Darwinpark, waar ergens net zo'n fonteinrest staat. Nog beter toeven is het in onze Bloementuin; maar die is nu een paar maanden gesloten.

Het 'rosarium' is een modderschuit op een vlag (van de Bloementuin). Moet de gemeente hier niet eens wat aan doen? Er stond in een vorige nieuwsbrief al eens iets over een vrijwilliger die beeldhouwer is. Kan die niet iets bedenken?

De vereniging heeft het druk genoeg met de Bloementuin. Misschien gaan we er later aandacht aan besteden.

Vereniging Vrienden van Park Darwin

Je kunt op verschillende manieren Vriend zijn van de vereniging:

- **Leden** betalen €10 per jaar en kunnen meepraten en meebeslissen op de ledenvergaderingen.
- **Vrijwilligers** werken één of meer dagdelen per maand mee in het onderhoud van de tuin, altijd onder leiding van een tuincoördinator.
- **Donateurs** steunen de vereniging met een vrijwillige financiële bijdrage.
- **Belangstellenden** ontvangen alleen de nieuwsbrief.
- **Combinaties.** Een vrijwilliger is niet automatisch lid. Als je naast het meewerken in de tuin ook financieel wilt bijdragen en lid wilt worden, of als je als lid ook in de tuin aan de slag wilt, kun je dit opgeven bij anna@vriendenvanparkdarwin.nl. Als je als lid méér betaalt dan het lidmaatschap, ben je automatisch ook donateur.

Alle Vrienden ontvangen de nieuwsbrief.

Bankrekening: NL93 SNSB 0935 4092 54 t.n.v.

Vereniging Vrienden van Park Darwin, Amsterdam.

Voor het laatste nieuws volg ons op

Facebook

www.facebook.com/vriendenvanparkdarwin
of nog beter, like ons

Colofon

Aan dit nummer werkten mee: Jan Dijk, Joke Jansen Schoonhoven, Maartje der Kinderen, Anna Tomson, Sonja Vetter. Dankbaar gebruik werd gemaakt van foto's van Corrie Groen.

Redactie: anna@vriendenvanparkdarwin.nl